

Hikmat**Oila rishitalari****ДОНОЛАР
ДЕЙДИЛАРКИ...**

Яхшилар билан дўст бўлиш надомат келтирилмайди.

Биронни тушунмоқ учун ўзингни унинг ўрнига қўйиб кўрмогинг, унинг севинчи ва дардини хис этмоғинг лозим.

Инсоннинг маънавий олами — унинг юриши-туришидагина, чукур билимдагина эмас, балки бутун бир дунёкарашида, турмуш тарзида, жамиятга муносабатда намоён бўлади.

Эл-юртни севган кишилар унинг баҳсадати, осойиштаги учун ҳар нафас курашишга қодирдирлар.

Китобга меҳр кўйган одамда ёмонлик йўқ. Унинг қалби тоза, нияти пок, максади эзгулик билан ўғрилган бўлади.

Президентимиз таъкидаганидек, биз юртимизда ҳеч кимдан кам бўлмайди этишга қодир бўлган, ҳам жисмоний, ҳам маънавий етук, миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбия топган авlodни вояж етказиши ўз одимизга юксак мақсад қилиб қўйганимиз.

Дарҳақиқат, ушбу эзги юртимизда омалга оширилаётган кенг кўлами янгилишлар бўғун ўзининг аниқ самарашибермокда. Мамлакатимиз ахолисининг 40 фоизини 18 ёшчага бўлган юргит-қизлар ташкил этиши ҳам жамиятимизда ўшпарнинг ўрни каталигини, уларнинг ижодий-интеллектуал салоҳиятини рўёба чиқариш, изланиш ва кизиқишини нечоғлик ҳаётӣ зарурат эканини кўрсатади.

Маълумки, саломатлик инсонга берилган энг бебаҳо неъматлардан бири хисобланади. Бинобарин, оиласа саломатликка жиддий эътибор қаралиса, соғлом турмуш тарзига амал килинса, болалар ҳам, каталар ҳам тансизларидан бора-сида муммога дуч келмайди. Шу босис ёш авlod камолотига қаратилган умуми миллий ишларнинг асосий ўйналишларидан бири саломатликни асраси, оналини ва болаликни муҳофаза қилишдан иборат бўлиб, бу борадаги ҳуқуқий хужжатларнинг ҳам аҳамияти бекёсидир. Жумладан, давлатимиз раҳбарининг «Она ва бора саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом авlodни шакллантиришга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги қарори она ва бора саломатлигини муҳофаза қилиш тизимини ри-

Фарзандлари соғлом юрт — қудратлидир

вожлантириш, соғлом бола түғилиши ва тарбияланиши учун зарур шарт-шароитларни таъминлаш, репродуктив саломатлигини мустаҳкамлашда мухим омил бўлаётir. Ушбу ҳароринин бажарилишини кўзда тутувчи, шунинг баробарида, ахолининг репродуктив саломатлигини оширишга қарори чора-тадбирлари дастурни тўғрисидаги қарори қабул қилинди.

Президентимизнинг «2009—2013 йillardarda аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом бола түғилиши, жисмоний ва маънавий барқамол авlodни вояж етказиши борасидаги ишларни янада кучайтириш, болалар спортини риҷоҳлантириш, борасидаги ҳам жамиятга қарори чора-тадбирлари дастурни тўғрисидаги қарори қабул қилинди.

Шу асосда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш мусассалари ҳамда оналар ва болаларга тиббий ёрдам кўрсатувчи соғлини саклаш бирламчи бўни мусассаларининг моддий-тех-

ника базасини янада мустаҳкамлади. Жисмонан бақувват ва маънана барқамол ёш авlodни шакллантириш учун зарур шарт-шароитлар яратиди.

Ёшларнинг сиҳат-саломатлигини асрар, уларда соглом турмуш тарзига амал қилиш кўнникларини шакллантиришда спортини алоҳидан ўрни бор. Зеро, спорт билан мунтазам равишда шугуулланган киши жисмонан чиниб, меҳнат қилиши, изланига иштиёқ ўйғонади. Шуниси эътиборга моллики, юртимизда ёшларни спорта кизиқтириш, болалар спортини риҷоҳлантириш, борасидаги ҳам жамиятга қарори чора-тадбирлари дастурни тўғрисидаги қарори қабул қилинди.

Хулоса ўрида шуни таъкида керакки, барқамол авlodни вояж етказиши ўйлида амалга оширилаётган ҳар бир эзгу сайди-ҳаракат келаҳакда ўзининг ижобий самарасини бериши шубҳасиз. Зеро, бугун узларига яратилган имкониятлардан унумли фойдаланаётган, дунёкараши кенг, ижодий-интелектуал салоҳиятга эга, жисмонан соглом ёшларнинг эртага юртимиз шынни кўсалтиришга ўз хисасини ќўзасидан равишда ўтказилаётгани, мамлакатимизнинг энг чекка худудларидан ҳам замонавий спорт мажмуалари, стадион-

лар ва иншоотлар барпо этилётгани, уларнинг спорт анжомлари ва жихозлари билан таъминланётгани ва колаверса, спортичи ёшларимизнинг жаҳон ареналаридан юртимиз байроғини баланд кўтараётгани фикримизнинг ёрқин далилидир.

Ўтаетган йилнинг «Барқамол авlod ийли» деб ўннинг килингани ва Давлат дастурининг тасдиқланганда ёшларнинг хукуқ ва манбаатларини тўлиқ кишияни килиш, уларни ҳар томонлама камолотга етказишига қаратиган чорадибайларидан янада кучайтиришинг янги босқичи бўйди. Зотан, «Барқамол авlod ийли» Давлат дастури асосида «Соғлом она — соғлом бола» дастурини изилдига амалга оширилаётган ҳар бир спортичига қаратиган чорадибайларидан янада кучайтиришинг янги босқичи бўйди.

Хулоса ўрида шуни таъкида керакки, барқамол авlodни вояж етказиши ўйлида амалга оширилаётган ҳар бир эзгу сайди-ҳаракат келаҳакда ўзининг ижобий самарасини бериши шубҳасиз. Зеро, бугун узларига яратилган имкониятлардан унумли фойдаланаётган, дунёкараши кенг, ижодий-интелектуал салоҳиятга эга, жисмонан соглом ёшларнинг эртага юртимиз шынни кўсалтиришга ўз хисасини ќўзасидан равишда ўтказилаётгани, мамлакатимизнинг энг чекка худудларидан ҳам замонавий спорт мажмуалари, стадион-

Анора ЮЛДАШЕВА,
Олмалик шахар давлат нотариуси

Шахмат ҳангомалари

(Давоми. Бошланиши ўтган сонларда)

ХХХ

Болеславский билан ўйнаётганида позицияси оғирлиги устига яна цейтнотга (вакт танглиги — таржимон) ҳам тушиб қолган Керес ракибиға дуранг таклиф килади. Ракиб эса кутилмаганда бунга рози бўлади.

— Нима учун сиз яқол устунликка эга бўлган ҳолда таклифа кўндингиз? — деб сўрашади ўйин тугагач Болеславскийдан.

— Агар Керес шундай кийин бир ахволда дуранг таклиф этайдиган экан, демак, бу нарса унга жуда ҳам керак. Мен эса ҳамкасларимни хафа қилишга одатланмаганман.

ХХХ

Гроссмейстер Найдорфнинг Британия оролларида бўлаётганида шахмат мусобақаларида сира омади келмасди. У бундаги сабабини шундай изоҳлаб, ўзини оқларди:

— У ерада доимо қалин туман бўлади (дарвоже, бу давлатни Туманли Альбион деб ҳам атайдилар — таржимон) бир сипоҳни иккинчисидан фарқлашади. Гоҳо пиёда курбон килдим деб ўйлайсану оқибатда филини бериб кўйганинги билмай қолосан!

ХХХ

Бузнос-Айресдаги шахмат олимпиадасида Англия терма жамоасининг етакчи ўйничиси Энтони Майлс ҳамиша олдига бир стакан сут кўйиб кўяркан. Буни кўрган Канада жамоасининг бошлиги сустрок ўйнаётгани бир ўйничисига шундай дейди:

— Энди мен сенга ҳам худди Майлс каби ўйнашиг учун сут бериб тураман.

— Менга яхшиси худди Фишер каби ўйнашим учун апелсин шарбатидан бериб турсангиз яхши бўларди, — деб жавоб қиласди омадисиз ўйинчи.

ХХХ

Филадельфиядаги бир турнирда Ника де Фирмиандан кейин иккинчи ўринда бораётганида гроссмейстер Сейранван сартарошонага киради.

— Тепадан бирон нарсани олиш керакми? — деб сўрайди сартарош мижозни ўмюш ўрнинди ўтказиди.

— Агар мумкин бўлса, Ника де Фирмиандни олиб ташланг! — дейди ёхин сурб ўтирган Ябёр Сейранван. Бу гапни эшитган сартарош лол-хайрон қолади.

ХХХ

Дмитрий Гуревич ҳали шахмат усталигига номзодлик пайтида Америкага кўчиб кетади, орадан уйил ўтгач, 1982 йили гроссмейстерлик талабини бажаради. Бундай шахрафа эришида унга бироз омада кулиб бокади. У гроссмейстерлик талабини бажарган ўтга турнир Нью-Йоркдаги клублардан биррида бўлиб, «мезбон»лар орасида иккита журналист оахмоқ мушук ҳам бор эди. Гуревич сўнгги турда цейлонлик кучли шахматисти устаси Веремантрос билан ўйнаётганди. Унга фақат ғалаба керак эди, аммо позицияси учнанда яхши эмасди. Шу босис юксак шахмат унвонига эришиш бир саробга ўхшаб кўринарди.

Худди шу лаҳзада унинг омади чопиб қолади. Шу маҳалгача ҳеч кимга озор бермай келаётган ҳалиги мушуклардан бирни кутилмагандага цейлонли шахматчининг устига сакрайди. Бу ҳол шу қадар кутилмаган тарзда содир бўлди, бўёқин шахматни столдан купаб тушиди. Ўзига келгача, кичириб юборади, ўз тилида нордонгина килиб сўқинади, мушукларни ёмон кўришини, уларни йўқ қилишини айтади. Веремантрос таътифни оғизида ўтказиди. Унга фақат ғалаба керак эди, аммо позицияси учнанда яхши эмасди. Шу босис юксак шахмат унвонига эришиш бир саробга ўхшаб кўринарди.

ХХХ

Машҳур гроссмейстер Гата Камский жаҳон биринчилари учун бўлган матчда ютқазиб кўйиға, шахматни ташлаб врачи бўлишига қарори килади. Бу ҳақда хабар топган унинг собиқ тренерларидан бири Гатага тиббийтга қарагандага шахмат кўпроқ даромад келтиришини айтади. Гата шундай жавоб қиласди:

— Тўғрику-я, аммо касал бўлган одам шахматчига эмас, врачага боради-да!

Тренер андак мулазам бўлса-да, ўзини йўқотмай, ҳозирчовлик килди:

— Буям тўғри, аммо ўша одам соппа-сог бўлса, врачага бормай, Камский иштирок этайдиган шахмат матчини кўрганини боради...

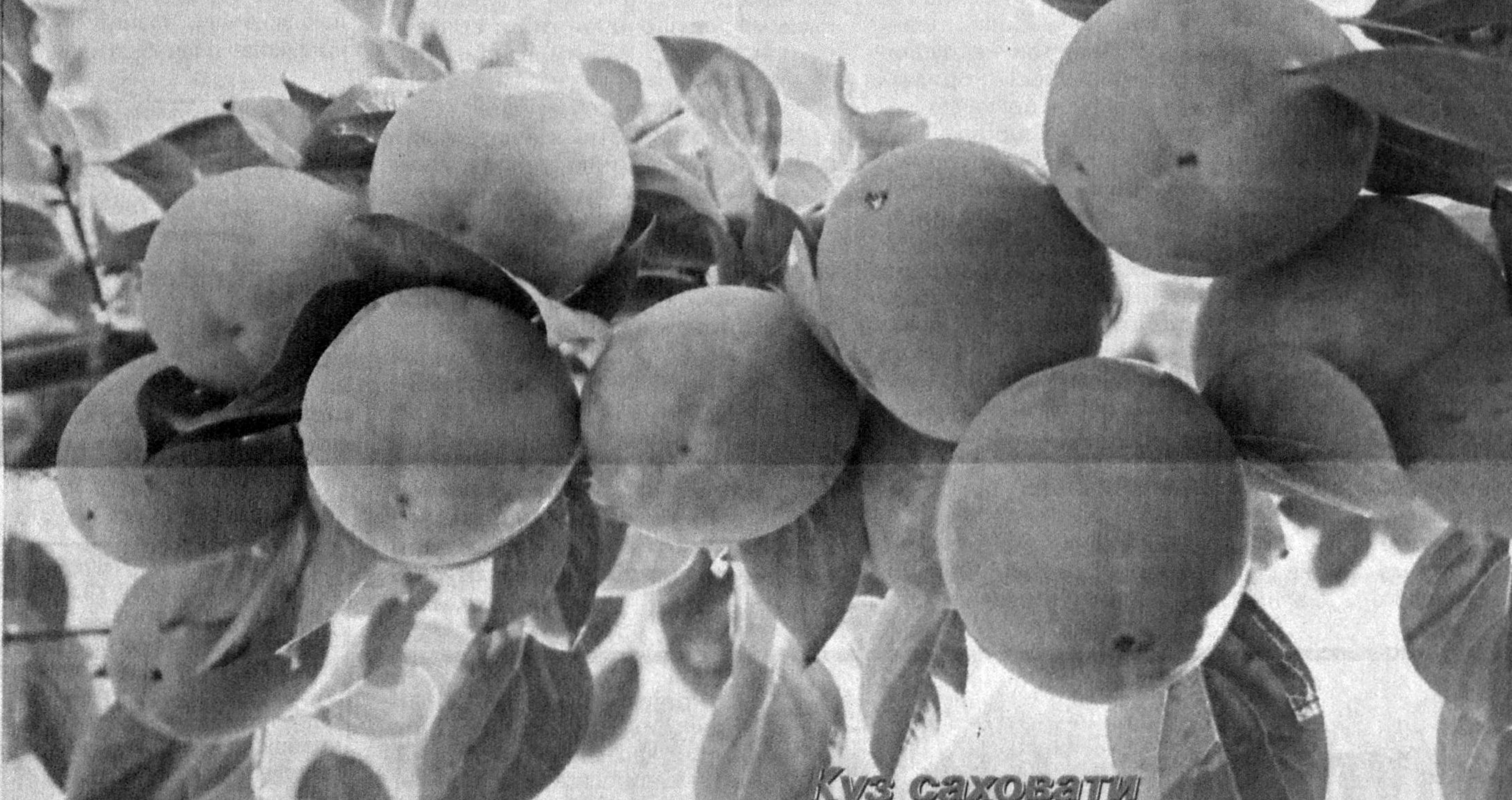
Таажхуб — баҳлашувларинг ҳар иккиси ҳақ эди.

ХХХ

Юдит Полгар бўлажак умр йўлдоши билан шахматга дахли бўлмаган гаройиб бир ҳолатда танишиди. Кунлардан бир куни Юдитнинг кичинча мушукчиаси касал бўлиб қолади. Шунда у жониворни кўтариб ёш ветеринар хузурига йўл олади. Шу-шу мушук баҳонасида иккиси ўш якиндан танишиди, бир-бирига кўнгилади. Энди Юдит мушукчиаси касал бўлса, овора бўлиб башка жойга бориб юрмайди, уйда шахсий дўхтири бор...

(Давоми бор)

Шодмон ОТАБЕК тайёрлади.

Qilmish-qidirmish

Касбга садоқат ҳалол меҳнат қилишни тақозо этади

Ҳаётда кимдир эзги амаллари эвазига обрў-эътибор топса, яна кимдир ўзининг нопоклиги, қиннорлиги сабабномига диг тушуди. К.Мукумовни ана шу иккинчи тоғифага ўтказиб.

У ачча йилдан бўён «Ўзтемирлийловчи» очик акционерлик жамиятинг ҳалқаро ўйналишдаги ташшиларни ва тижорат ишларини ташкил ғилимни филиалида вагон кузатувчиси сифатига оғизида ўтказиб. К.Мукумовни ана шу иккинчи тоғифага ўтказиб.

У ачча йилдан бўён «Ўзтемирлийловчи» очик акционерлик жамиятинг ҳалқаро ўйналишдаги ташшиларни ва тижорат ишларини ташкил ғилимни филиалида вагон кузатувчиси сифатига оғизида ўтказиб.

Доимий иш кунларидан бири К.Мукумов «Саратор» йўлда оширилаётган 5-сонли купе вагонини кабуки килиб олади. Шу дамда «Хакимоним» олидига кетишини илтимос килиб олади. Ноңонурий бўлса-да, К.Мукумов уларнинг илтимосини кабуки килиб олади. Шу тарика Мискин, Нукус сўнгирот темир ўйларидан бўлган ўтказиб. М.Мирбодиновнинг «Тантлиги хаммасидан ошиб тушди. У оз эмас, нақ 15 нафар ўйловчани оғизига келишув ёзасидан ноконун чарвида манзилни чиптаси, 1.075.224 сўм мидоридаги ўйлар кабарасидан ўз кузатувчи ўтказиб.

Доимий иш кунларидан бири К.Мукумов «Саратор» йўлда оширилаётган 5-сонли купе вагонини кабуки килиб олади. Шу дамда «Хакимоним» олидига